

**WOJEWÓDZKI URZĄD  
OCHRONY ZABYTEKÓW W ŁODZI**  
90-425 Łódź, ul. Piotrkowska 99  
tel.: (+48) 42 635 80 00, fax: (+48) 42 630 17 83  
Regon 004343702, NIP 725-14-04-997

Łódź, 10-11-2023 r.

WUOZ-ZRR.5183.112.2023.KS

Za zwrotnym  
potwierdzeniem odbioru

**Rzymskokatolicka Parafia  
p.w. Matki Bożej Królowej Polski  
w Bedoniu Przykościelnym**  
ul. Kościelna 22  
95-020 Andrespol

W odpowiedzi na wniosek Rzymskokatolickiej Parafii p.w. *Matki Bożej Królowej Polski* w Bedoniu Przykościelnym z dnia 10.10.2023 r. (data wpływu do WUOZ w Łodzi: 11.10.2023 r.) w sprawie zaopiniowania programu prac konserwatorsko - restauratorskiego organów znajdujących się w ww. kościele w Bedoniu Przykościelnym, **Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków opiniuje pozytywnie zakres planowanych prac przy mechanizmie organowym.**

Organy (prospekt i mechanizm) z kościoła parafialnego z Bedonia Przykościelnego powstały po 1933 r. Organy zostały prawdopodobnie przeniesione do ww. świątyni po 1945 r. z kościoła luterańskiego. Organy zostały prawdopodobnie po przeniesieniu do kościoła w Bedoniu Przykościelnym przerobione i przystosowane do funkcjonowania w nowym wnętrzu. Przenosin i remontu dokonała f-rma: Stanisława Krukowskiego. Organy (prospekt i mechanizm) ze względu na wartość historyczną, artystyczną, zabytkową i naukową zostały objęte indywidualną ochroną konserwatorską, poprzez ujęcie ich w ewidencji zabytków ruchomych województwa łódzkiego (karta ewidencyjna w 1979 r.).

Dotychczas prowadzone prace przy ww. instrumencie nie były uzgadniane z tutejszym Urzędem. Pracownicy tutejszego Urzędu dn. 10.03.2023 r. dokonali oględzin ww. organów i stwierdzili bardzo zły stan zachowania organów: prospekt organowy jest wtórnie i niefachowo przerobiony i przemałowany, widoczne są rozspojenia drewna, mechanizm posiada wtórne i niefachowe naprawy oraz przekształcenia wewnątrz mechanizmu organowego, m.in. został dodany nowy głos, którego nie było oryginalnie w organach, a niektóre z piszczałek zostały tak przekształcone, że po ich demontażu będzie można stwierdzić, czy należy je odtworzyć na wzór oryginału, czy możliwa będzie ich konserwacja), wykonano przekształcenia w obrębie: miechów, dmuchawy, wiatrownicy, traktury: mechanicznej (brak oryginalnych abstraktów, zostały wymienione na przekładniki w rurkach plastikowych o różnej wielkości), pneumatycznej oraz elektrycznej. Niefachowe zmiany i przekształcenia, które zostały wykonane w obrębie ww. mechanizmu organowego, w zasadniczy sposób wpływają na jego oryginalne opracowanie muzyczne, techniczne i ich budowę. Widoczne są braki elementów w stole gry. Wszelkie prace przy organach zostały wykonane niezgodnie ze sztuką organmistrzowską i konserwatorską. Celem zaplanowanych prac konserwatorsko - restauratorskich będzie przywrócenie organom ich pierwotnej funkcji i przeznaczenia, odtworzenie brakujących elementów, odwrócenie nieprawidłowych przekształceń, przywrócenie organom ich pełni walorów artystycznych, estetycznych i ekspozycyjnych - zgodnie z opracowanym programem prac pt.: *Program prac konserwatorsko – restauratorskich remontu organów w kościele NMP Królowej Polski w Bedoniu*, aut. oprac. przez organmistrza Pana Andrzeja Sutowicza (Brzeski 01-08-2023 r.). Jeśli Parafia będzie planowała wykonanie prac konserwatorskich przy prospekcie organowym (szafie organowej), należy złożyć osobny program prac konserwatorskich dla obiektu. Wskazane



Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi  
ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź, tel.: 42 631 78 92, fax: 42 630 17 83  
e-mail: sekretariat@wuoz-lodz.pl  
<https://www.wuoz-lodz.pl>

Administratorem danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie [www.wuoz.lodz.pl](http://www.wuoz.lodz.pl): **RODO** lub pod numerem telefonu: 42 631 78 92.

jest, aby prace wykonywała osoba, która posiada uprawnienia i doświadczenie w konserwacji tego typu obiektów (np. konserwator dzieł sztuki).

Prace konserwatorsko – restauratorskie będą polegały między innymi na:

- Wykonaniu dokumentacji fotograficznej i opisowej przed, po i w trakcie wykonywanych prac wraz z oceną stanu zachowania prac przed przystąpieniem do prac;
- Demontażu organów i przewiezieniu ich do pracowni organmistrzowskiej wraz z ich ponownym montażem po pracach;
- Zabezpieczeniu elementów drewnianych odpowiednio dobranym preparatem
- Wykonaniu uzupełnień stolarskich;
- Remoncie zasilania powietrznego - polegającym na wykonaniu nowego zasilania powietrznego zgodnego ze sztuką organmistrzowską i pierwotnym założeniem;
- Remoncie stołu gry – polegającym na: oczyszczeniu, wymianie elementów eksploatacyjnych; ujednoczeniu tabliczek z nazwami głosów; wymianie uszkodzonych elementów; ujednoczenia zasobu wykończenia powierzchni;
- Remoncie wiatrownic – polegającym na: oczyszczeniu wszystkich elementów wiatrownic wraz z wymianą elementów eksploatacyjnych; wykonaniu zabiegu dezynfekcji elementów drewnianych;
- Remoncie piszczałek – polegającym na: oczyszczeniu i naprawie nadających się do ponownego użycia piszczałek; w razie konieczności wymianie na nowe (najbardziej zdegradowanych i przetworzonych);
- Remoncie traktury pneumatycznej – polegającym na: piszczałki metalowe: rozebraniu wszystkich elementów i ich oczyszczeniu; wymianie plastikowych rurek na nowe; wymianie wtórnych; wymianie na nowe wszystkich uszkodzonych i wtórnych elementów; odświeżeniu piszczałek frontowych; piszczałki drewniane: oczyszczeniu; wykonaniu zabiegu dezynfekcji; wykonaniu niezbędnych napraw stolarskich; wykonaniu na nowo elementów eksploatacyjnych;
- Intonacji i strojeniu organów.

W przypadku kiedy podczas ww. prac naruszona zostałaby struktura ww. mechanizmu organowego i jego elementów, wystąpiłyby zagrożenia lub nowe okoliczności ujawnione w trakcie prowadzenia prac mogące wpłynąć na zmianę zakresu prac (nie uwzględnione w ww. programie), prosimy niezwłocznie zawiadomić Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W czasie prowadzonych prac wskazane jest, aby osoba wykonująca ww. prace prowadziła dokumentację (fotograficzną, opisową i rysunkową) oraz opracowała ją w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć oraz opracowaniem sposobu postępowania z ww. zabytkiem po zakończeniu prac. Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków uprzejmie prosi o możliwość uczestniczenia w odbiorze częściowym i końcowym wykonywanych prac (m.in. komisje konserwatorskie powinny odbyć się na etapach: pierwsza określająca etap odtworzenia mechanizmu organowego po demontażu mechanizmu organowego, wykonaniu jego inwentaryzacji i ocenie stanu zachowania poszczególnych elementów [komisja ta, powinna odbyć się przy współudziale przedstawiciela Studium Muzyki Kościelnej Archidiecezji Łódzkiej oraz rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Kulturowego w zakresie organów historycznych]; po oczyszczeniu elementów i usunięciu niepotrzebnych przekształceń; po wykonaniu rekonstrukcji elementów). Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków sugeruje, aby prace przy ww. mechanizmie organowym były przeprowadzone przez uprawnionego organmistrza z doświadczeniem w pracy przy podobnego typu obiektach. Zaplanowane powyżej prace organmistrzowskie należy wykonać z należytą starannością i dbałością, tak żeby nie uszkodzić zachowanej tkanki zabytkowej. W związku z tym, iż planowany zakres prac nie uwzględnia prac konserwatorskich przy prospekcie organowym informuję, że program prac dla szafy organowej powinien zostać zaopiniowany przez ŁWKZ. Należy podkreślić, iż ww. instrument – mechanizm i szafa organowa - stanowi integralną całość, dlatego wskazane jest, aby prace przy ww. dwóch elementach składowych obiektu były wspólnione i prowadzone równocześnie.

Powyższy mechanizm organowy znajdujący się kościele parafialnym w Bedoniu Przykościelnym, znajduje

się w złym stanie zachowania, a zaplanowane przez Parafię prace pozwolą usunąć wykonane przy nim nieprawidłowe przekształcenia, przywrócić ww. obiektowi jego pierwotne walory artystyczne, funkcjonalne i ekspozycyjne, jak również pozwolą zabezpieczyć go przed niszczeniem, przy jednoczesnym zachowaniu maksimum oryginalnej substancji.

**Aleksandra Stępień**

  
**Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków**

Załączniki:

1. Opieczętowne program prac – 1 szt. opracowany przez Pana Andrzeja Sutowicza
2. Obowiązek informacyjny

Otrzymuje wraz z załącznikami:

1. Rzymskokatolicka Parafia  
p.w. Matki Bożej Królowej Polski w Bedoniu Przykościelnym  
ul. Kościelna 22, 95-020 Andrespol

2. a/a

Do wiadomości:

1. Kuria Metropolitalna Łódzka  
ul. ks. I. Skorupki 1, 90-458 Łódź
2. Studium Muzyki Kościelnej  
Archidiecezji Łódzkiej  
ul. Zgierska 123, 91-473 Łódź
3. Andrzej Sutowicz  
Brzeski 18, 98-160 Sędziejowice

Sprawę prowadzi:

Katarzyna Spanialska – Starszy inspektor Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi, Tel. (42) 635-80-05

## Obowiązek informacyjny

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej Rozporządzenie) informujemy, że:

Administratorem Twoich danych osobowych jest Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków. Siedzibą Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi ul. Piotrkowska 99, 90-425 Łódź. Kontakt jest możliwy za pomocą telefonu: /42/ 635 80 00; adresu e-mail: [sekretariat@wuoz-lodz.pl](mailto:sekretariat@wuoz-lodz.pl); skrytki ePUAP: /WUOZ-Lodz/skrytka.

W sprawach związanych z danymi osobowymi kontaktuj się z Inspektorem ochrony danych poprzez adres e-mail: [iod@wuoz-lodz.pl](mailto:iod@wuoz-lodz.pl).

Twoje dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji umowy, wydania decyzji/ postanowienia/ zaświadczenia/ udzielenia informacji publicznej w sprawach należących do właściwości rzeczowej Administratora Twoich danych

W związku z przetwarzaniem danych w celu wskazanym powyżej, Twoje dane osobowe mogą być udostępniane innym odbiorcom lub kategoriom odbiorców. Odbiorcami danych mogą być:

podmioty upoważnione do odbioru Twoich danych osobowych na podstawie odpowiednich przepisów prawa;

podmioty, które przetwarzają Twoje dane osobowe w imieniu Administratora, na podstawie zawartej umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych (tzw. podmioty przetwarzające).

Twoje dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji wskazanego powyżej celu, a także przez wymagany przepisami prawa okres archiwizacji zgodny z kategorią archiwalną, wynikającą z Jednolitego rzeczowego wykazu akt organów zespolonej administracji rządowej w województwie i urzędów obsługujących te organy.

W związku z przetwarzaniem przez Administratora danych osobowych przysługuje Ci:

prawo dostępu do treści danych, na podstawie art. 15 Rozporządzenia;

prawo do sprostowania danych, na podstawie art. 16 Rozporządzenia;

prawo do usunięcia danych, na podstawie art. 17 Rozporządzenia;

prawo do ograniczenia przetwarzania danych, na podstawie art. 18 Rozporządzenia;

prawo do przenoszenia danych, na podstawie art. 20 Rozporządzenia;

prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, na podstawie art. 21 Rozporządzenia;

(**Uwaga:** realizacja powyższych praw musi być zgodna z przepisami prawa, na podstawie których odbywa się przetwarzanie danych oraz dotyczącymi archiwizacji).

W przypadku, w którym przetwarzanie Twoich danych odbywa się na podstawie zgody (tj. art. 6 ust. 1 lit. a Rozporządzenia), przysługuje Ci prawo do cofnięcia jej w dowolnym momencie, bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem.

Masz prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uznasz, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy Rozporządzenia.

Podanie przez Ciebie danych osobowych jest:

obowiązkowe, jeżeli wynika z przepisów prawa i jest warunkiem załatwienia sprawy w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Łodzi;

dobrowolne, jeżeli odbywa się na podstawie zgody, jednak jest niezbędne do załatwienia sprawy w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Łodzi.

Twoje dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany w tym również w formie profilowania.